

REVISTA ENCICLO-
PEDICĂ

REVISTĂ PERIODICĂ LUNARĂ

Răspundător: Ioan Corbu, Cluj, Str. Gen. Grigorescu 16.

Se împarte gratuit, în librării 3 Lei exemplarul

(Nr. 7, prezentând conversiunea în o lumină nefavorabilă, în urma prelungirii censurei, n'a putut apăre, dar va apăre după încetarea censurei, sau după încuviințarea din partea Ministerului, unde am reclamat).

Cum înțeleg băncile repartizarea pierderilor de pe urma conversiunei.

În espunerea de motive a conversiunei se accentuează cu drept cuvînt ca un „desiderat vital” al conversiunei „repartizarea echitabilă” a pierderilor de pe urma ei. Dar băncile au înțeles acēsta „repartizare echitabilă” așe, că se arunce tōte pierderile în sarcina deponenților, cum apare din casul următor, unul din miile asemenea. Dela o vechiă și *solidă bancă* românescă, la care mi-am depus economiile după bătaia (economiele dinainte de bătaia mi-le-a păpat aprōpe în întregime — 98'5% — economia statului), capēt în aceste țile un apel, sē subscriu o declarație, că avēnd în vedere serviciile, ce le-a făcut poporului românesc din ținut (Năsăud), și lovitura, ce a căpēt prin legea conversiunei (avēnd 90% împrumuturi agricole), sē abdic de 50% din depunerile mele și interesele aflătore la bancă în 7 Aprilie 1934, și atunci restul de 50% mi se va plăti în 5 ani fără interese, după ce în a. 1932 mi-s'a computat numai 1% interese, iar în 1933 și 1934 nemică. Am răspuns că recunosc serviciile făcute de bancă poporului și ținutului, dar nu mē simt dator sē-mi arunc economiile unei vieți pentru a salva o bancă românescă de pierderile, ce suferē prin conversiune. Mai întiu decāt mine ar avē datorința românescă de a ajuta și salva băncile românești, Statul.

Am revēțut cārticica de depuneri, și din ea am constatat, că din suma din urmă numai 43% sunt interese capitalizate, iar 57% sunt economiile mele vērsate în întregime la bancă,

iar de aceste-a n'are drept să se atingă nime. Oricine s'ar atinge de ele, am dreptul să-i strig: „stai, nene! asta nu se chiamă *espropriere*, ci despoziare"! sunt economiile mele din salariu și nu venituri din cămătărie. Dacă le puneam pe fundul lădi, sustrăgându-le circulației și folosinței publice, ați le-aș ave în întregime, dar fiindcă am ajutat cu ele creditul agricol, cată să fiu pedepsit cu confiscarea unei părți, iar restul să mi-se plătescă fără nici un interes în 5 ani!!

Dacă acționari bănci au căpătat dividende, adecă venituri după acțiunile lor, și încă mai mari decât interesele mele, am și eu drept la un venit legal după capitalul depus, de care venit numai atunci aș fi aplecat a abdice, dacă și acționari ar abdice de al lor, adecă dacă ar replăti și eli tôte dividendele din acest timp și celi-alaltu deponenți interesele scôse din bancă, și toț așe să abdică și să replătescă acționari și deponenți tuturor băncilor (și ai B. Naț.), și tôte aceste interese și dividende să se folosescă pentru acoperirea pierderilor de pe urma conversiunii. Așe cere o repartizare „echitabilă". Cu ce drept mi-se cere numai mie, sau altui-a să abdic de orice venit, iar altor-a nu? Numai pentru că n-am apucat să-mi cumpăr un imobil ca alți, sau pentru că nu le-am dus la o bancă comercială? N'avem în țera acésta cu toți acele-ași datorințe și drepturi? Nu vedeți ce nedreptate cumplită e să ceri deponenților să abdică de orice venit legal, ba și din capital, pe când veniturile acționarilor, *dividendele* îngrășate și din aceste depuneri rămân bine încasate și *netinse*!!

În espunerea de motjve a legi conversiunii se recunoșce că singura ei îndreptățire e cămătăria, ce s'a făcut, deci conversiunea are „dreptul să reducă creanțele la limitele, pe cari morala și echitatea le prescrie". Fôrte adevêrat, dar atunci n'are nimeni dreptul să se atingă de economiile (numai ale lui cutare) și de venitul lor legal, „moral și echitabil", ci numai de cee-a ce constituie cămătărie.

În urmare legea a propus o reducere a creanțelor agricole cu 50%, presupunënd, că cu aceste-a se taiă cămătăria, fără să atingă dobânđile legale, cu atât mai puțin capitalul original. De aceea legea prevede, că creditorii, cari nu sunt învoiți cu acéstă propunere, să cêră „recalcularea dobânđilor" (art. 40, 45). Art. 45 spune lămurit, că „suma, care întrece pe cea cuvenită pe basa calculării unei dobânđi simple, egale cu maximul dobânđi legale, va fi considerată ca fiind încasată în baza unei convenții usurare" și se va reduce din datorie. Deci creditorul are drept nu numai la capitalul original (neredus), ci și la „dobânđile legale". Acésta e și natural și just, cum

reiese și din motivarea legi, căci altcum legea ar fi neconstituțională. Asanarea dătorilor agricultorilor e problema și datorința statului și nu numai a creditorului agricol, de aceea legea prevede, că Statul va contribui la acoperirea „pierderilor de pe urma conversiunii” (art. 62.)

Acum, dacă băncile n'au cerut „recalcularea dobânzilor”, fiindcă au împărțit dividende grase la acționari, n'au dreptul să ne confişce deponenților nu numai „dobânda legală”, ba și din capital. Urmărilor au să le porțe băncile, și nu deponenți, cari nefiind creditori direcți, n'aveau puțința să cêră „recalcularea dobânzilor”.

Ni-se mai pune în vedere, că dacă banca va da o dividendă acționarilor (se vede că are prevederi favorabile, mai ales după ce ne taiă jumătate economiile), atunci deponenților vechi le va da interese cu 1% mai mari decât dividenda! Câtă bunăvoință!? Dar dividendele se vor computa după capitalul acționar neredus, iar deponenților după depunerile reduse la jumătate! Cu acest 1% crede banca să ne des dauneze și să-și păstreze dividendele grase?!

Deponenți sunt în dreptul lor să cêră ca economiile lor și interesele, „legale” să rămână neatinse. Dacă băncile în aceste condițiuni n'ar pute executa conversiunea, să se facă lichidarea (art. 55), și atunci în primul loc se vor plăti deponenți (depu nerile cu interesele legale) și numai apoi acționari, cari și-au încasat din dividende capitalul acționar (*creanțele* lor) nu odată, ci pôte de mai multe ori. În activul băncilor (art. 54) are să se computeze și dividendele ca venitul creanțelor (mai ales când vreu să reducă deponenților chiar și capitalul original), dar măsura capacități de plată a băncilor nu dă dreptul să se atingă decât numai cee-a ce trece peste depuneri și „dobânzile legale” ale deponenților.

Dar aici ar fi cu dreptate să se aplice ajutorul prevăduț din partea statului, căci întrucât se dau datorilor agricoli favoruri, cari trec peste tăierea cămătăriei (motivarea și basa conversiunii), nu e cu dreptate ca pierderile să fiă puse numai în sarcina creditorului agricol ca un simplu cas particular de neputință de plată (casus nocet domino).

Istoria se repetă.

Nu mult înainte de nașcerea lui Isus, Catilina, ca să ajungă consul, a promis ștergerea tuturor datoriilor — ca demagogi de ađi — dar n'a fost ales.

... și în același timp să fie în măsură să...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

... și în același timp să fie în măsură să...